

Memorie van toelichting

I ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel wijzigt de Alcoholwet op een aantal onderdelen. De voorstellen betreffen een wijziging van:

- Artikel 14, zodat het organiseren van kleine kansspelen als bedoeld in artikel 7c, eerste lid, van de Wet op de Kansspelen (hierna: Wok), in horecalokaliteiten wordt toegestaan;
- Artikel 15, waarin 'damesverband', een uitzondering op het kleinhandelsverbod, wordt gewijzigd naar 'menstruatieproducten';
- Artikel 20, om te verduidelijken dat het verbod op het verstrekken van alcoholhoudende drank aan personen van wie niet is vastgesteld dat zij de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben ook geldt voor het afleveren van alcoholhoudende drank en de daarbij horende wijziging van artikel 44aa in verband met de bestuurlijke boete; en
- Artikel 44a, derde lid, waarbij het boetemaximum wordt aangepast, om zo aan te sluiten bij de vijfde categorie van artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht en waarbij in artikel 44a, vierde lid, onderdeel b wordt geschrapt.

De verschillende onderdelen worden hieronder nader toegelicht.

2. Hoofdlijnen van het voorstel

Uitzondering verbod kansspelen

Het aanbieden van kansspelen in een horecalokaliteit is niet toegestaan op grond van artikel 14, vierde lid, van de Alcoholwet. Het begrip kansspelen is in de Alcoholwet niet uitgewerkt. Dit leidt tot onbedoelde situaties, waarin bijvoorbeeld kleinschalige bingomiddagen in een ontmoetingscentrum voor senioren niet plaats kunnen vinden. Dit is onwenselijk, omdat bij dergelijke bingomiddagen het samenkomen meer centraal staat dan het gokken. Door het verbod kunnen dergelijke bingomiddagen niet plaatsvinden in een horecalokaliteit. Het kabinet heeft aangegeven een uitzondering op te willen nemen in de Alcoholwet voor het organiseren van kleine kansspelen in horecalokaliteiten.¹

In tegenstelling tot de Alcoholwet, maakt de Wok onderscheid tussen verschillende soorten kansspelen, waarbij kleine kansspelen als een aparte categorie worden aangemerkt. De eisen en voorwaarden die de Wok stelt aan het organiseren van kansspelen richten zich op de drie doelstellingen van het kansspelbeleid, namelijk consumentenbescherming, het voorkomen van kansspelverslaving en onmatige deelname, en het tegengaan van kansspelgerelateerde criminaliteit, zoals witwassen en fraude. Zoals opgenomen in artikel 7c, eerste lid, van de Wok, gelden voor kleine kansspelen minder strenge regels dan voor andere kansspelen; kleine kansspelen zijn

¹ Aangangsel Handelingen II, 2023/24, nr. 1983

uitgezonderd van de vergunningsverplichting. Dit onderscheid wordt gemaakt omdat kleine kansspelen, vanwege onder meer het incidentele karakter en de beperkte prijzenpot, lage afbreukrisico's kennen ten aanzien van de doelen van het kansspelbeleid.

In dit wetsvoorstel is een uitzondering opgenomen voor het organiseren van kleine kansspelen in horecalokaliteiten, mits zij voldoen aan de voorwaarden die gesteld worden in artikel 7c, eerste lid, van de Wok. Zo moet de organisator een Nederlandse vereniging zijn die minstens drie jaar bestaat en moet in de statuten van de vereniging een duidelijk doel omschreven staan en dat mag niet zijn het organiseren van kansspelen. Het kleine kansspel mag dus niet georganiseerd worden voor persoonlijk gewin. Daarnaast moet het doel van tevoren bekend gemaakt worden en is er een maximale hoogte van de prijzen en premies in geld of goederen die spelers kunnen winnen van momenteel €400 euro per serie of set en de gezamenlijke waarde daarvan niet meer bedraagt dan €1550 per bijeenkomst. Onder de voorwaarden die de Wok stelt worden kleine kansspelen uitgezonderd van het verbod op het organiseren van kansspelen en daardoor toegestaan in horecalokaliteiten als bedoeld in de Alcoholwet.

Uitzondering kleinhandelsverbod

Op grond van artikel 14, tweede lid, van de Alcoholwet is het uitoefenen van kleinhandel niet toegestaan op een terras of in een horecalokaliteit. Daarnaast is het op grond van artikel 15 van de Alcoholwet verboden om kleinhandel aan te bieden in een ruimte die consumenten alleen kunnen betreden via de horecalokaliteit. In de huidige regelgeving is kleinhandel binnen de horeca dus in beginsel wel toegestaan, maar dan op zo'n manier dat consumenten niet daardoor verplicht de ruimte in de horecalokaliteit moeten betreden waar alcoholhoudende drank aanwezig is. Hierdoor worden consumenten niet verleid om alcoholhoudende drank te drinken, wordt alcohol zoveel mogelijk geïsoleerd aangeboden en worden consumenten beschermd tegen aankopen onder invloed. Er zijn een aantal uitzonderingen op dit kleinhandelsverbod voor producten waarvan de verkoop als normale zaak wordt geacht en in het belang van de volksgezondheid is.

Het betreft op dit moment een uitzondering voor condooms en damesverband die al in de Drank- en Horecawet staat sinds 1998. Damesverband is destijds aan de uitzonderingen toegevoegd, omdat de verkoop daarvan in een horecagelegenheid een normale zaak wordt geacht. Ook is de verkoop van damesverband in het belang van de volksgezondheid. Onder damesverband worden naast maandverband, ook andere menstruatieproducten verstaan. Het gebruik van de term damesverband is echter gedateerd en niet allesomvattend. Daarom wordt de term damesverband gewijzigd naar een meeromvattende en toekomstbestendigere term, te weten 'menstruatieproducten'. Hieronder wordt onder andere maandverband, inlegkruisjes, menstruatiecups en tampons verstaan.

Leeftijdscontrolle bij afleveren alcoholhoudende drank

Het kabinet wil het aantal jongeren onder de 18 jaar dat alcohol drinkt, terugdringen. Alcoholgebruik is schadelijk voor jongeren en zorgt voor gezondheidsschade. Minderjarigen kunnen namelijk makkelijker dan volwassenen bewusteloos raken door alcohol. Tevens kan het drinken van alcohol de ontwikkeling van de hersenen van

jongeren verstoren. Ook kan alcoholgebruik leiden tot alcoholproblemen op latere leeftijd. De Gezondheidsraad vindt het daarom voor jongeren een verstandige keuze om geen alcohol te drinken.² Ook zorgt alcoholgebruik voor maatschappelijke kosten. De maatschappelijke kosten verbonden aan alcoholgebruik door jongeren bestaan onder meer uit hogere zorgkosten (bijvoorbeeld alcoholvergiftigingen) en onderwijskosten (bijvoorbeeld studievertraging).³ Voor de langere termijn geldt dat jongeren die op vroege leeftijd drinken op latere leeftijd een hoger risico lopen op het ontwikkelen van alcoholproblemen. Daarom is het belangrijk dat bij zowel het verstrekken als bij het afleveren van alcoholhoudende drank de wettelijke leeftijdsgrens van 18 jaar wordt nageleefd. Dit wetsvoorstel bevat maatregelen om bij de verkoop van alcohol op afstand de naleving van de leeftijdsgrens te verbeteren.

De noodzaak om de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcohol op afstand te verbeteren, blijkt uit de resultaten van de onderzoeken die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd naar de naleving van de leeftijdsgrens bij de verkoop van alcohol op afstand. De nalevingscijfers van de thuisbezorgkanalen zijn structureel het laagst van alle verkoopkanalen. In 2022 was het nalevingspercentage voor de hele groep thuisbezorgkanalen gemiddeld 10% (13% exclusief flietsbezorgers⁴). Ten opzichte van het nalevingspercentage van 2020 (12,4%) en 2018 (9,5%) is dit nauwelijks gestegen. Binnen de thuisbezorgkanalen varieerde het nalevingspercentage van 1,1% (flietsbezorgers) tot 25% (thuisbezorgende landelijke ketens).⁵ In 90% van de gevallen slaagden de 16- of 17-jarige testkopers er in online alcohol te kopen. Daarnaast blijkt uit onderzoek⁶ naar de regels voor de verkoop op afstand van alcoholhoudende drank (2023) van Ecorys en Dialogic dat 8,5% van de ondervraagde jongeren van 14 tot en met 17 jaar aangeeft online alcohol te hebben gekocht en blijkt dat van slechts 16% van de jongvolwassenen van 18 tot 24 jaar de leeftijd bij aflevering van alcoholhoudende drank is gecontroleerd. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA) heeft van februari 2024 tot en met mei 2024 een pilot uitgevoerd waarmee een nieuwe inspectiemethodiek is getest voor het controleren van de naleving van de leeftijdscontrole. Hieruit bleek dat de meerderheid van de geïnspecteerde online verkopers van alcoholhoudende drank de leeftijdsgrens niet in acht neemt. De verkopers hebben geen correcte geborgde werkwijze of deze wordt niet correct toegepast, waardoor alcoholhoudende drank wordt afgeleverd aan minderjarigen.⁷

In het aangenomen amendement van de leden Van den Berge en Renkema⁸ is de mogelijkheid opgenomen om de verantwoordelijkheid voor de geborgde werkwijze uit te breiden naar ketenpartijen als de afspraken tussen de verkoper en andere ketenpartijen onvoldoende effectief blijken te zijn. Omdat alcoholhoudende drank een risicovol product

² Gezondheidsraad, Alcohol en hersenontwikkeling bij jongeren, 2018.

³ Valkenberg, H. & Nijman, S. (2022). *Alcoholvergiftigingen en ongevallen met alcohol. SEH-behandelingen 2021*. VeiligheidNL: Amsterdam. De Wit, G. A., Van Gils, P. F., Over, E. A. B., Suijkerbuijk, A. W. M., Lokkerbol, J., Smit, F., ... & de Kinderen, R. J. A. (2018). *Maatschappelijke kosten-batenanalyse van beleidsmaatregelen om alcoholgebruik te verminderen*. Bilthoven: RIVM.

⁴ Om bij thuisbezorgkanalen een eerlijke vergelijking met 2022 mogelijk te maken is het nalevingscijfer van 2022 (10.0%) herberekend exclusief flietsbezorgers (13.0%) en gebruikt in de vergelijking met 2020.

⁵ Bijlage bij Kamerstukken II, 2023/24, 27565 nr. 191.

⁶ Kamerstukken II, 2023-2024, 27565, nr. 191.

⁷ Kamerstukken II, 2023-2024, 36410-XVI, nr. 160.

⁸ Kamerstukken II, 2020-2021, 35 337, nr. 38.

is, wordt het nodig geacht dat alle betrokkenen in de keten op de hoogte zijn dat er een leeftijdsgebonden product wordt verhandeld en dat bij het afleveren de leeftijd van de koper gecontroleerd moet worden. Om die reden eist artikel 20a, eerste lid, onderdeel b, van de Alcoholwet een geborgde werkwijze van iedere verkoper op afstand van alcoholhoudende drank. Dit betreft een document dat wordt opgesteld door de verkoper op afstand. De geborgde werkwijze beschrijft hoe de verkoper op afstand:

- de leeftijdsgrens bewaakt bij iedere overdracht van de alcoholhoudende drank tussen verschillende ketenpartijen van verzending tot en met aflevering;
- ervoor zorgt dat de alcoholhoudende drank alleen wordt afgeleverd aan meerderjarigen en op het adres van de geadresseerde of bij een distributiepunt;
- ervoor zorgt dat de actuele geborgde werkwijze bekend en inzichtelijk is voor diegenen die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van de verkoper op afstand; en
- ten minste eens per jaar een onderzoek uitvoert naar de uitvoering van de geborgde werkwijze en de voor hem geldende verplichtingen en eventueel geconstateerde tekortkomingen corrigeert.

Verder dient de verkoper op afstand ervoor te zorgen dat de geborgde werkwijze op elk moment actueel en opvraagbaar is voor controle. De hiervoor genoemde nalevingscijfers laten zien dat deze afspraken niet effectief zijn. Thuisbezorgkanalen maken vaak gebruik van andere ketenpartijen en hebben structureel een laag nalevingscijfer.

Het amendement maakt het mogelijk ketenpartijen te verbieden om in strijd te handelen met (het doel van) de geborgde werkwijze; namelijk dat ketenpartijen de leeftijd controleren bij de aflevering van alcoholhoudende drank. De geborgde werkwijze betreft een document dat wordt opgesteld door de verkoper op afstand zelf. In dit document kunnen dus naast de afspraak dat leeftijdscontrole bij aflevering wordt uitgevoerd, ook andere afspraken staan. Aangezien in de geborgde werkwijze afspraken zijn opgenomen tussen private partijen, is het niet wenselijk om in de Alcoholwet op te nemen dat het verboden is te handelen in strijd met deze afspraken. Daarom wordt op de volgende manier uitvoering gegeven aan het amendement, zodat ketenpartijen waaronder bezorgers, op grond van de Alcoholwet verplicht worden om leeftijdscontrole uit te voeren bij het afleveren van alcoholhoudende drank.

Artikel 20, eerste lid, van de Alcoholwet verbiedt het verstrekken van alcoholhoudende drank aan personen van wie niet is vastgesteld dat zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Onder verstrekken als bedoeld in de Alcoholwet valt echter niet het afleveren van de alcoholhoudende drank. Daarom wordt aan artikel 20, eerste lid, van de Alcoholwet toegevoegd dat het tevens verboden is om alcoholhoudende drank *af te leveren* aan personen van wie niet is vastgesteld dat zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Met afleveren wordt ook overhandigen bedoeld.

Op dit moment hebben gemeenten de bevoegdheid om te handhaven naar aanleiding van een overtreding van artikel 20, eerste of tweede lid, van de Alcoholwet. Met dit wetsvoorstel krijgt ook de NVWA deze bevoegdheid met dien verstande dat zij zich in verband met de onderlinge taakverdeling alleen zullen focussen op handhaving in het kader van de verkoop op afstand. In artikel 44aa wordt de handhavingsbevoegdheid

geregeld, zodat de NVWA namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een bestuurlijke boete kan opleggen bij een overtreding van artikel 20, eerste of tweede lid. De NVWA verkrijgt hiermee de bevoegdheid om toezicht te houden en te handhaven op het verbod op het afleveren van alcoholhoudende drank aan personen van wie niet is vastgesteld dat zij de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.

Wijzigen boetemaximum

In artikel 44a, derde lid, is het boetemaximum van de Alcoholwet opgenomen. Gelet op artikel 44aa, tweede lid, geldt dit boetemaximum zowel voor boeten opgelegd door de burgemeester als door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het boetemaximum bedraagt €100.000. Dit maximum is vastgesteld in 2004 in de voorganger van de Alcoholwet, de Drank- en Horecawet. Met de inwerkingtreding van de Alcoholwet in 2021 is dit boetemaximum overgenomen.

Op 13 juli 2015 heeft de Raad van State een ongevraagd advies uitgebracht waarin zij vraagt om meer aandacht voor rechtsbescherming van burgers bij bestuurlijke boeten. In dit advies roept de Raad van State op tot betere afstemming tussen bestuursrechtelijke handhaving en strafrechtelijke handhaving, waarbij zij opmerkt dat er soms onverklaarbare verschillen bestaan tussen de boetemaxima van het bestuursrecht en het strafrecht.⁹ In de kabinetsreactie wordt aangesloten bij het standpunt van de Raad van State. Hierbij draagt het kabinet als belangrijkste maatregel aan dat er gekomen moet worden tot betere afstemming tussen de boetehoogten en maxima in het bestuursrecht en het strafrecht.¹⁰ Dit heeft geleid tot het uitgangspunt dat voor het vaststellen van een boetemaximum wordt aangesloten bij de categorieën van artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht.

Met dit voorstel wordt aangesloten bij het bovenstaande uitgangspunt en wordt het boetemaximum van de Alcoholwet gewijzigd naar de vijfde categorie van artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Sinds januari 2024 bedraagt de vijfde categorie €103.000. Aansluiten bij de vijfde categorie is evenredig gelet op het gebrek aan indexatie van het boetemaximum sinds het vaststellen in 2004 in de Drank- en Horecawet. De stijging ten opzichte van het huidige boetemaximum bedraagt €3.000. In de memorie van toelichting uit 2004¹¹ wordt ten aanzien van het maximumbedrag overwogen dat dit alleen in beeld kan komen als het gaat om een recidivist van ernstige overtredingen. Daarbij moet deze overtreder ook nog een grote ondernemer zijn met een aanzienlijk aantal werknemers (meer dan 50). Het maximum van €100.000 werd toen als redelijk beoordeeld, omdat het gaat om overtredingen van bepalingen die dienen ter preventie van alcoholproblemen.¹² Deze overwegingen zijn ook nu nog van toepassing op de huidige verhoging (van €3.000) naar de vijfde categorie, ook dit boetemaximum is evenredig gelet op de ernst van de overtredingen.

Vervallen onderdeel b van artikel 44a, vierde lid

⁹ Stcrt. 2015, nr. 30280, p. 8.

¹⁰ Stcrt. 2015, nr. 30280, p. 18.

¹¹ Kamerstukken II 2003/04, 29299 nr. 3.

¹² Kamerstukken II 2003/04, 29299 nr. 3, p. 7.

Het boetestelsel van de Alcoholwet is een stelsel waarin handhaven zowel op grond van het bestuursrecht als het strafrecht mogelijk is. Bij het opnemen van het bestuurlijke boetestelsel in 2004 in de voorloper van de Alcoholwet, de Drank- en Horecawet, is gekozen voor deze mengvorm.¹³ Artikel 44a, vierde lid, regelt drie gevallen waarin bestuurlijke handhaving is uitgesloten en alleen strafrechtelijke handhaving mogelijk is.

Op dit moment bevat artikel 44a, vierde lid, onderdeel b, de bepaling dat niet bestuursrechtelijk mag worden opgetreden indien het economisch voordeel dat met de overtreding behaald wordt, de voorziene boete aanmerkelijk overstijgt. Voorgesteld wordt deze bepaling te schrappen.

Het afschaffen van deze bepaling zal de handhaving vereenvoudigen. Voor het opleggen van een bestuurlijke boete hoeft dan namelijk niet gecontroleerd te worden of van deze uitzondering sprake is. Dit is wenselijk omdat het in de praktijk lastig blijkt om aan deze bepaling te toetsen. Het vaststellen van het economisch voordeel kan complex zijn. Bovendien blijft strafrechtelijk handhaven in deze gevallen wel een mogelijkheid, het is alleen niet langer verplicht. Bij een vermoeden van het bewust overtreden van een bepaling, omdat berekenend te werk wordt gegaan, heeft strafrechtelijk handhaven nog wel de voorkeur. Het vervallen van deze verplichting stelt de toezichthouder in staat om haar expertise te gebruiken in de afweging welke vorm van handhaving meer geschikt is. Op basis van de inmiddels jaren aan ervaring is de toezichthouder in staat om een weloverwogen keuze te maken tussen dan wel strafrechtelijk dan wel bestuursrechtelijk handhaven, afhankelijk van wat in het specifieke geval tot het meest effectieve toezicht leidt. Strafrechtelijk handhaven blijft dus expliciet wel mogelijk, maar is niet langer verplicht.

1. Gevolgen

PM toetsen UHT en ATR

De wijzigingen in dit voorstel hebben geen directe gevolgen voor de regeldruk.

2. Uitvoering

Leeftijdscontrole

Op dit moment is leeftijdscontrole bij aflevering van alcoholhoudende drank reeds verplicht door de geborgde werkwijze. Echter, op dit moment is enkel de verkoper op afstand beboetbaar voor het niet uitvoeren van deze leeftijdscontrole. Aangezien ketenpartijen met deze wijziging ook beboetbaar zullen worden, wordt in de praktijk beoogd dat zij bij aflevering van alcoholhoudende drank ook beter de leeftijd zullen controleren.

¹³ Stb. 2004, 429; Kamerstukken II 2003/2004, 29 299, nr. 3

3. Toezicht en handhaving

Kleine kansspelen

Gemeenten houden toezicht op het verbod op het aanbieden van kansspelen in een horecalokaliteit en het kleinhandelsverbod. Een aantal gemeenten hebben verzocht de kleine kansspelen uit te zonderen van het verbod op het aanbieden van kansspelen en zien hierbij geen negatieve gevolgen voor het toezicht.

Leeftijdsgrens

De NVWA houdt op dit moment al toezicht op de online verkoop van alcohol. Met deze wetswijziging kan de NVWA in plaats van enkel de verkoper, ook de ketenpartij beboeten indien deze de leeftijdscontrole niet heeft uitgevoerd bij de aflevering van alcoholhoudende drank.

4. Consultatie PM

II Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A

Onderdeel A wijzigt artikel 14, vierde lid, zodat kleine kansspelen mogen worden georganiseerd in een horecalokaliteit indien wordt voldaan aan de voorwaarden bedoeld in artikel 7c, eerste lid, van de Wok. Wat kleine kansspelen zijn, is bepaald in artikel 7d, van de Wok. Hieronder valt onder andere de bingo.

Artikel I, onderdeel B

Onderdeel B wijzigt artikel 15 in verband met de modernisering van het begrip damesverband, dat vervangen wordt door 'menstruatieproducten'. Onder menstruatieproducten worden onder andere maandverband, inlegkruisjes, menstruatiecups en tampons verstaan.

Artikel I, onderdeel C

Onderdeel C wijzigt artikel 20, eerste lid, zodat er geen alcoholhoudende drank mag worden afgeleverd aan personen bij wie de leeftijd van achttien jaar niet is vastgesteld. Met afleveren wordt bedoeld het bezorgen of overhandigen van de alcoholhoudende drank op de afgesproken plaats, bijvoorbeeld een pakketpunt of een huisadres. Bij het afleveren van de alcoholhoudende drank dient de vaststelling van de leeftijd dus ook plaats te vinden volgens artikel 20, tweede lid, van de Alcoholwet.

Artikel I, onderdeel D

Onderdeel D wijzigt artikel 44a, derde en vierde lid. Voor wat betreft de maximale hoogte van de bestuurlijke boete wordt aangesloten bij het bedrag dat is vastgesteld in de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, Wetboek van Strafrecht. Dit is conform aanwijzing 5.43 van de Aanwijzingen voor de regelgeving waarin wordt gesteld dat bij

het vaststellen van een maximale bestuurlijke boetehoogte wordt verwezen naar een van de boetecategorieën in het Wetboek van Strafrecht, tenzij het noodzakelijk is aan te sluiten bij afwijkende bedragen in een bestaand stelsel. Deze noodzakelijkheid is er niet nu niet aangesloten hoeft te worden bij Europese wetgeving of een ander boetemaximum dat noodzakelijk is voor voordeelsontneming.

Daarnaast vervalt in het vierde lid onderdeel b. Dit betekent dat de bepaling vervalt waarin stond dat geen bestuurlijke boete mag worden opgelegd indien de bestuurlijke boete aanmerkelijk wordt overschreden door het met de overtreding behaalde economische voordeel. Dit houdt in dat strafrechtelijk handhaven niet langer verplicht is. Het gevolg is dat een afweging kan worden gemaakt tussen bestuursrechtelijk of strafrechtelijk handhaven.

Artikel I, onderdeel E

Onderdeel E wijzigt artikel 44aa, eerste lid, zodat de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een bestuurlijke boete kan opleggen vanwege een overtreding van het gestelde bij of krachtens artikel 20, eerste en tweede lid, van de Alcoholwet. Deze bevoegdheid is gemandateerd aan de NVWA. De NVWA heeft dus namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen indien alcoholhoudende drank wordt verstrekt of afgeleverd aan een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Tevens heeft NVWA de bevoegdheid om een bestuurlijke boete op te leggen indien de leeftijd niet wordt vastgesteld op de wijze bedoeld in artikel 20, tweede lid, van de Alcoholwet.

Artikel II

Ingevolge artikel II treedt de wet in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld. Hierbij wordt aangesloten bij de vaste verandermomenten.

de Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,